FLORA.

№ 34.

Regensburg. 14. September. **1857.**

Inhalt: ORIGINAL-ABHANDLUNG. Hasskarl, Genera aliquot nova horti botanici bogoriensis. — LITERATUR. Th. Fries, de Stereocaulis et Pilophoris commentatio. — GETROCKNETE PFLANZENSAMMLUNGEN. Hepp, die Flechten Europa's. Fascic. V—VIII. — REPERTORIUM DER PERIODISCHEN BOTANISCHEN LITERATUR. Nro. 291.

Genera aliquot nova horti botanici bogoriensis proponit et describit J. K. Hasskarl.

Flacourtineae.

Taraetogenos **Hassk.** Flores polygami. Calyx in alabastro imbricatus 4-phyllus, foliis deciduis, exterioribus paullo minoribus. Corolla 8-petala, squamis totidem, iis oppositis basi eorum adnatis. Masc. Stamina 8, petalis duplo longiora; filamentis filiformibus liberis hirsutis; antheris sagittatis, loculis apice convergentibus, basi divergentibus, longitudinaliter dehiscentibus. Hermaphr. Stamina triplici petalorum numero, iis masc. conformia et fertilia (?), germen subgloboso-pyriforme hirsuto-sericeum uniloculatum, basi leviter attenuatum; stigma sessile peltatum 4-radiatum; placentae parietales 4; gemmulae plurimae.

Nomen derivatum e verbis ταραχτος, turbatus, et γενος, genus.

Spec.: *T. Blumei* Hask. (Hydnocarpus heterophyllus Bl.) habitat Javam occidentalem, ubi in provincia Bantam *Kandar lutung* dicitur.

Genus novum a Blumeo celebrr. in monographia sua *Pangieorum* praetervisum et cum *Hydnocarpo* confusum inter hoc genus et *Pangium* collocandum erit. Ab *Hydnocarpo* floribus 4-nariis, petalis calycis laciniarum duplo numero et staminibus petalorum 2—4-plo numero distinctum; a *Pangio* floribus 4-nariis, calyce imbricativo, staminibus in floribus masculinis et in primis hermaphroditis plurimis, 3-plici petalorum numero, germine subgloboso, foliis stipulatis, breviter petiolatis subintegerrimis, floribus hermaphroditis succedanée cymulosis, fructu globoso.

Universitätsbibliothek Regensburg urn:nbn:de:bvb:355-ubr05973-0531-2

Violaceae.

Dioryctandra **Hsskl.** Flores minuti; calyx 5-partitus, laciniis imbricativis acutis; corolla 5-petala, petalis unguibus tenuibus hyalinis suffultis, oblongo lanceolatis viridiusculis patentibus, in alabastro imbricativis, sub anthesi mox subelastice patentim reflexis et convoluto-tortuosis; stamina 5 hypogyna, petalis alterna, filamenta gracillima tenuissima, e faucibus petalorum exserta, unguibus sublongiora, inter se plus minus conglutinata; antherae ad basin bacbatae, e basi latiuscula attenuatae, apice connectivo elongato terminatae, introrsum ab apice ad basin dehiscentes; pollen 3-gono-subglobosum; germen superum minutum subtrigono-globosum glabriusculum uniloculare, placentis parietalibus 3, gemmulis ∞; stylus filiformis strictus erectus substriguloso-pilosus, antheras superans; stigma minutum terminale; fructus basi calyce vegeto suffultus, unilocularis, 3-valvis, valvis medio placentiferis, seminibus plerumque omnibus abortivis, excepto tantum unico remanente, e margine valvulae unius pendulo glabro. — Frutex humilis, 0,6′ vix excedens; rami patentes, subscandentes, distische alternatim foliati, glabri; stipulae acuminatae caducae. Folia subsessilia oblongo-lanceolata acuminata, basi attenuata, ibique subintegerrima, caeterum serrulato-crenata, subtus albescenti-viridia, 0,026—0,04″ longa 0,013″ lata. Flores parvi, albidi, axillares sessiles, plerumque terni succedaneè evoluti, antherarum cono albido et petalis viridiusculis contortis patentibus sat insignes, 0,004″ vix excedentes. Capsulae glabrae, styli rudimento coronatae, 3-gono-pyramidatae, plerumque abortu 1-spermae.

Nomen a verbis graecis διορυκτος, perforatus et ἄνηρ, vir derivatum, ob conum antherarum stylo perforatum.

Spec.: *D. Roxburghii* Hsskl. Retz. I. p. 125. 83.

Sub nomine *Alsodeiae Roxburghii* Wll. haec planta fuit missa ex horto botanico Calcuttensi. — Walpers (Rprt. I. 225.) hanc synonymam dicit cum *Pentaloba Roxburghii* Wll.; specimina nostra autem haud congruunt cum charactere generico ni *Alsodeiae* (Endl. Gener. no. 5047), ni *Pentalobae* (l. c. 5048), quae genera teste Arnott haud inter se sunt distinguenda (cf. Endl. Gen. Suppl. III. 89. IV. m. 45). Differunt a planta nostra: *Cohonoria* DC. (Prdr. I. 512) filamentis breviter unguiculatis, hinc in ligulam dilatatis, urceolo appendiculato, corolla et calyce persistenti capsulam includentibus; — *Ceranthera* Palis. urceoli inter petala et stamina praesentia et staminum fabrica; — *Pentaloba* Lour. nectario 5-dentato, stylo brevi, bacca subrotunda 5-loba; — *Physiphora* Sol. staminum fabrica et fructu inflato. (cf. DC. Prdr. I. 512—14). Ex Endl. Gen.

Universitätsbibliothek Regensburg urn:nbn:de:bvb:355-ubr05973-0532-8

no. 5047 *Alsodeia* differt: disco urceolari inter petala et stamina, filamentis brevissimis, petalis patentiusculis; et *Pentaloba* ex Arnott, ut supra dictum fuit, nil nisi fructu baccato diversa est. — *Prosthesia* Bl. Bijdr. 866 filamentis in urceolum connatis distincta.

Euphorbiaceae.

Calypteriopetalum **Hsskl.** Flores monoici; ♂ racemosi, singuli 3-bracteati; calyx petaloideus, profunde 5-fidus, aestivatione imbricativus, campanulato-conniveus; petala 5, calyci subaequilonga, aestivatione imbricativa; glandulae 5 carnosulae rotundato-subquadratae, petalis alternae; stamina 10, ima basi connata, receptaculo villoso inserta; filamenta villosa; antherae aestivatione inflexae, demum exsertae, utrinque emarginatae subrotundae biloculares; — ♀ calyx robustior 5-fidus campanulatus; laciniae aequales patentes; petala viridia minora; glandulae quam in ♂ majores, caeterum aequales; germen trigono-globosum, 3-loculare; gemmulae solitariae; styli 3-partiti; laciniae 6-partitae, stigmatoso-papillosae; fructus subglobosi pisiformes, calyce suffulti, longitudinaliter 3 sulcati, dein 3-cocci; cocci dein secedentes, decidui, dorso medio a basi apicem versus dehiscentes, endocarpio vix bivalvi; semina in coccis solitaria, subtrigona complanata; testa crustacea.

Nomen derivatum a verbis graecis καλυπτήριον, imbrica et πέταλον, petalum.

A genere hoc novo differunt: *Croton* L. (Endl. Gen. 5827): calycis aestivatione valvata, petalorum convolutiva, filamentis liberis, corolla ♀ deficienti; — *Julocroton* Mrt. (Endl. Gen. 5828): calyce ♂ rotato-campanulato, laciniis 3 longioribus et angustioribus, petalis lineari-spathulatis, germinis rudimento, ♀ calycis laciniis exterioribus multo latioribus, lobatis, interioribus linearibus, corollae defectu, stylo 3-fido. — Omnia retiqua genera Klotzschiana (Endl. Gen. Sppl. II. p. 90 et III. p. 98) aut corolla ♂ convolutiva, aut corollae ♀ defectu aut glandulis deficientibus diversa sunt; — *Acalia* Kltzsch. (l. c. 5828/3) maxime accedit, differt autem: calyce globoso, glandulis squamaeformibus, in ♀ membranaceis, corollae ♀ defectu, stigmatibus sessilibus 3 bipartitis, capsulaque setosa.

Spec.: *C. brasiliense* Hsskl. sua sponte e solo brasiensi in hort. bot. bogoriensi enata species et nunc ubertrima ibi florens et fructificans.

Coelodepas **Hsskl.** Flores monoici; ♂: calyx 3—4-fidus, petala et glandulae nullae; stamina 4, nunc 5—6, monadelpha; filamenta in cupulam 4- (5—6-)lobam, basi turbinatam connata, lobis et sinubus inter lobos intus carinatis, carinis centrum attingentibus

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr05973-0533-4

cellulae 8 (10—12) formantibus, in alabastro antherarum loculos recipientes; antherae tot quot cupulae lobi, introrsae, inclinatae 2-loculares; loculi fere discreti. Flores ♀: calyx 4—5-partitus, germini valde adpressus eique basi adnatus; germen trigono-subglobosum, 3-loculare; gemmulae in loculis solitariae; styli 3 multifidi, palmatim expansi ramis stigmatosis; fructus calyce suffulti, trigono-subglobosi, stellato-tomentosi, 3-locularis, 3-spermi.

Nomen derivatum a verbis graecis κοῖλος, cellula et δήπας, cupula, ob staminum conformationem singularem.

Genus hoc novum ob staminum conformationem singularem ab omnibus *Acalypheis* (Crotoneis Brtl.) diversum, a pluribus autem etiam corollae defectu stylorumque ramis multipartitis distinguendum.

Spec.: *C. bantamense* habitat sylvas montosas litoris meridionalis Bantam Javae occidentalis, ubi reperi et ad hortum transmisi arborem hanc anno 1841.

***Aspidandra* Hssk.** Flores dioici; ♂: calyx irregulariter 3—4-partitus, laciniis aestivatione valvatis; corollae petala 5 lanceolata, sericea, basi squamula lanata aucta, aestivatione valvata, patentia; stamina in columnam petalis breviorem connata, apice antheriferam; antherae in capitulum peltatum depresso-globosum connatae 10-loculatum. — ♀?? — Fructus? — Arbor mediocris foliis alternis petiolatis integerrimis, nervoso reticulatis, opacis subtus glaucescentibus, adpresse pilosis, floribus ♂ spicato-racemosis axillaribus fragrantibus crebris; ♀?

Nomen derivatum a verbis graecis: ασπίς, scutum, et ἄνηρ, vir, stamen.

Ob flores ♀ deficientes dubius sum, an *Acalypheis* aut *Phyllantheis* sit adrumerandum genus hoc novum, quibus ulterioribus e symphysi antherarum valde accedit, dum habitus magis ad priores inclinet. — *Ryparia* Bl. (Endl. Gen. 5836) differt: corollae petalis in ♂ squamula haud praeditis, staminibus circa germinis rudimentum insertis, antheris extrorsum adnatis; — *Elachidium* Jck. (Endl. Gen. 5838): calyce 5-partito, antheris radiatim patentibus; — *Stachystemon* Plnch. (Endl. Gen. Sppl. IV. m. p. 92. 5845/2): floribus monoicis, calyce 5—6-partito, laciniis coloratis, corolla deficiente, antheris ∞, secus columnam inordinate dispositis.

Spec.: *A. fragrans* Hssk. habit. forsan vicinitatem horti bogoriensis e. g. pedem montis Salak s. montis Sèribu, unde in hortum fuit transplantata arbor haec et sub nomine *Rypariae caesiae* Bl. culta. — Nomen sundense est *Djedjer teko.*

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr05973-0534-0

Tetractinostigma **Hssk l.** Flores dioici; ♂...; ♀: calyx minimus 4-partitus; petala et glandulae nullae; germen oblongum, calyce multo longius, 2-loculare; gemmulae in loculis binae; stylus brevissimus; stigmata 2 profunde bipartita, patentia reflexa, plana, superne papilloso-fimbriata; fructus oblongi, stylo persistenti apiculati, abortu 1-loculares, 1-spermi, dehiscentes? 2-valves?, pericarpio coriaceo, endocarpio chartaceo; semen pendulum, oblongum, inversum, arillo intus carnoso involutum; testa chartacea; embryum intra albumen bipartitum axillare; radicula 4-angularis truncata; cotyledones orbiculares cordatae.

Nomen a verbis graecis τετρα, quatuor, ακτιν, radius, στιγμα, stigma florum derivatum.

Riocarpus Bl. (Endl. Gen. 5844) differt: calyce 4—6-dentato, germine 3-loculari, stigmatibus 3 foveae germinis immersis, capsula apice foveata, corticata 3-cocca; — *Drypetes* Vhl. (Endl. Gen. 5874): disco glanduloso germen sustinenti, stylis 2 brevibus, stigmatibus capitatis, drupa bi- aut 1-loba, hinc plana.

Spec.: *T. microcalyx* Hssk. hab. sylvas montanas sublitorales provinciae Bantam, Javae occidentalis, ubi anno 1841 reperi et ad hortum botanicum hegoriensem misi; sub nomine *Leiocarpi serrati* culta fuit haec arbor et in catal. horti inedito pag. 196 et 251. 86 recepta. Nomen sundense *Sassa* dicitur.

Dodecastemon **Hssk l.** Flores dioici; ♂: calyx 4-partitus, imbricativus; petala nulla; stamina 12, receptaculo plano circa pistilli rudimentum inserta; filamenta libera, antherae oblongae, cruciatim dehiscentes; ♀ et fructus?? —

Nomen derivatum a verbis graecis δοδεκα, duodecim et στημων, stamen.

Differre videntur a genere hoc novo: *Macaranga* (Endl. Gen. 5789): foliis peltatis v. cordatis, floribus ♂ spicatis et (e Wght. Icon. 1883) staminibus centro floris insertis; — *Hemicyclia* W. et A. (Endl. Gen. 5816): staminibus 8, rudimento pistilli plano, filamentis exsertis, antheris dorso insertis (e Wght. Icon. 1872); — *Cyclostemon* Bl. (Endl. Gen. 5837): filamentis basi annulo insertis ∞; — *Phaedra* Kltzsch. (Endl. Gen. Sppl. V. 5787/4): glomerulis ♂ spicatis, calyce 3-partito valvato, defectu rudimenti pistilli (?); — *Chrysostemon* Kltzsch. (Endl. Gen. Sppl. IV. 5850/1; Wlp. Ann. III. 377): floribus ♂ solitariis, calycis laciniis dentato-incisis, staminibus 8 centralibus, antherarum loculis subglobosis. — *Pycnosandra* Bl. (Mus. II. 191): pistilli rudimento nullo, an forsan

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr05973-0535-6

ab autore clbrr. praetervise? Certe nullum genus affinius videtur et forsan congruens.

Spec.: *D. Teysmanni* Hsskl. habitat. Javae occidentalis sylvas montanas, unde ab hortulano diligentissimo J. E. Teysmann in hortum fuit introducta species, ad cujus honorem eam dedicavi.

Nanopetalum **Hsskl.** Flores monoici; calyx 5-fidus, disco membranaceo ad fauces 5-lobato vestitus; petala 5 minuta, calycis laciniis alterna, ad fauces calycis inter lobos disci inserta, breviter unguiculata, ♂ obcuneata 3—5-loba, laciniis acutis; ♀ obovato-rotundata acuta, margine erosula; ♂: stamina 4—5; filamenta inferne cum stipite germinis rudimenti coalita, superne distincta, erecta, subulata; antherae incumbentes, cordato-ovatae; ♂: stamina sterilia 5 membranacea, pistillo sublongiora, conniventia; germen oblongo-ovoideum, basi calycis tubo inclusum, 3-loculare; gemmulae in loculis binae; stylus brevis persistens; stigma 3-lobum lobis brevibus patentibus; fructus trigono- et depresso-subglobosi, 3-lobi, coriacei, 3-cocci, 3-valves, a basi apicem versus dehiscentes, 3-spermi; epicarpium ab endocarpio secedens et separatim dehiscens; semina ovata, complanata; testa coriaceo-membranacea arcte nucleo adhaerens; albumen nullum; cotyledones crassae; radicula brevis.

Nomen derivatum a verbis graecis *νανος*, pygmaeus et *πεταλον*, petalum.

Genus novum *Buxearum Amanoae* Aubl. (Endl. Gen. 5862 et Wght. Icon. 1911, ubi glandulae 5, calycis lacinias alternantes, petalis nostris correspondent) valde accedens, etsi sat diversum: squamulis disci perigyni glandulosi petalis alternis, petalorum praesentia, pistilli rudimento bilobo, filamentis apice subulatis, basi connatis, antheris incumbentibus, germine disco glanduloso cincto (nec insidenti!), stigmatibus longe bifidis (e Wght. l. c.); floribus spicatis etc.

Spec.: *N. myrianthum* Hssk. (Anonacea, Kakaduan Hssk. Cat. p. 176. Exp. bant. 518) habitat. sylvas montosas littoris meridionalis provinciae Bantam, Javae occidentalis, unde hanc arborem, quam anno 1841 reperi, ad hortum bot. bogoriensem transmisi; anno 1853 eadem ab hortulano Teysmann in insula Bali, Javae orientali vicina, reperta est. Nomen sundense est *Kakadujan*, nomen et Anonaceis quibusdam commune.

Pimeledendrum **Hsskl.** Flores dioici; ♂: calyx a latere utroque compressiusculus, basi carnosus bifidus; laciniae subrotundae membranaceae, valvatae; petala et glandulae nullae; stamina

Universitätsbibliothek Regensburg urn:nbn:de:bvb:355-ubr05973-0536-2

12 receptaculo hemisphaerico carnoso nudo inserta; filamenta basi connata, erecta teretiuscula; antherae basi fixae erectae oblongae 2-loculares, dein cruciatae. — Flores ♀ et fructus ?? — Arbor amboinica mediocris, succo lacteo, siccando flavescenti, vernicino scatens, ramis teretibus lenticulatis; folia alterna petiolata, articulatim inserta, acuminata grosse serrata, utrinque glaberrima; flores ♂ racemosi subpaniculati axillares aut laterales; flores ♀?

Nomen derivatum a verbis graecis: πιμελη, pinguis et δενδρον, arbor.

Differunt a genere hoc novo: *Omalanthus* A. Jss. (Endl. Gen. 5779) calyce diphyllo, foliolis basi emarginata glandulosis, antheris extrorsis; — *Trewia* L. (Endl. Gen. Sppl. III. 5819/1) calyce membranaceo diphyllo, foliolis profunde bifidis, dein reflexis, staminibus ∞, antheris parvis, — ab hoc genere autem differt: *Trewia* Bl. (Bijdr. 612): calyce 3—5-fido aut partito, antheris extrorsum adnatis, germine 3-4-loculari, stylo profunde 3—4-partito, laciniis longis 2-fidis, fructu capsulari.

Spec.: *P. amboinicum* Hsskl. habitat Moluccas insulas, unde vir ill. W. Cleerens, olim summam potestatem in insulis dictis tenens, ad hortum bot. bogoriensem misit sub nomine amboinico: *Mamina*.

Synon.: *Arbor pinguis* Rmph. herb. amb. II. 249? tab. 83 mala! opponunt autem racemi rari, calycis foliola 3 et imprimis florum delineatio saporque foliorum haud acidulus et dein amaricanti-dulcis.

Literatur.

De Stereocaulis et Pilophoris commentatio, auctore Theod. Magn. Fries Upsaliae, 1857. 12 p. in 8. — Recenset W. Nylander.

Clar. Theod. Fries litteraturam lichenographicam monographia generis difficilis *Stereocauli* ditavit, quod opus diligenter elaboratum varias passim continet sententias non probandas, ut credo. Utilitatis igitur cujusdam sit, ut animadversiones nonnullae eo respectu exponantur, et has breviter, sincere faciam, persuasus equidem disquisitionibus criticis scientiae potius quam laudibus consultum fore.

Pag. 2 dicit auctor „Usu microscopii — in interna fructuum structura praecipue (specierum) exoticarum eximios inter formas habitu similimas inveni characteres". Nemo autem alias viderit cha-

Universitätsbibliothek Regensburg urn:nbn:de:bvb:355-ubr05973-0537-8

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: Flora oder Allgemeine Botanische Zeitung

Jahr/Year: 1857

Band/Volume: 40

Autor(en)/Author(s): Hasskarl C.

Artikel/Article: Genera aliquot nova horti botanici bogoreinsis 525-529